

גלייזן 40

דעם רבינ'ס אעשיות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות
מרבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

המעשה עם הבחינות
בלשה"ק ובאידיש

מעשה מבטחון

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף. דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר אין התעוררות צו השם יתברך.

מעשה מבטחון

– מרבנו נחמן מברסלב זיע"א –

שספרה בליל ד' אלוול תקס"ו לפ"ק

[ומן קצר אקרי שספר "בזויץ שנת תקס"ו", מעשה א מ'אבדת בת-מלך', מ'ספורי-מעשיות משנים קדמוניות'. (מעשה מבטחון הנה, אינו נקלל בתוך 'מעשיות הגבוהים' של 'ספורי-מעשיות משנים קדמוניות').]

[אות א] ענה ואמר: 'עוד' ספרתי: 'מעשה מבטחון' – וזו היא:

'מלך אחד' אמר בלבו: "מי ימצא [אדם כזה], שלא יהיו לו לדאגה, יותר ממני, פי יש לי 'כלי-טוב', ואני 'מלך' ומוזל!"

והלך לחקר אחר זה! – והיה הולך בלילה, והיה עומד אחר-הביתים, להקשיב ולשמע את דברי העולם! – והיה שומע דאגות כל אחד: "שזה אינו הולך לו כסדר בחנות!"

ואחר-כך הלך לבית אחר, ושמע שיש לו דאגה: "שהוא צריך להמלכות!" – וכן שאר כל הדאגות של כל אחד ואחד.

[אות ב] אחר כך הלך וראה 'בית אחד נמוך' עומד בתוך הקרקע, וה'חלונות' למטה סמוכים מפש לארץ, וה'צג' נופל ונשבר!

וראה: "ששם יושב אחד, ומנגן על ה'בנור', שצריך להקשיב מאד כדי לשמע את הקול; והוא שמח מאד; וקדרה עם משקה עומדת לפניו, וה'משקה' היה 'יין', ומאכלים עומדים לפניו; והוא שמח מאד מלא שמחה, בלא דאגה כלל!"

הלך ונכנס לתוך הבית, ושאל בשלומו! – והשיבו מאכלים! – וראה ה'קדרה עם המשקה' לפניו וה'מיני' מאכלים! והוא רק מלא שמחה!

וכבד את ה'מלך' לשמות! – ושתה עם ה'מלך'! – והיה ה'מלך' שותה גם-כן למען ה'אהבה'!

אחר כך שכב שם ה'מלך' לישון! וראה: "שהוא אף שמח, בלי שום דאגה!"

*

ובבקר: עמד ה'מלך'! – וגם הוא עמד! – ולזה את ה'מלך'! – ושאל ה'מלך' אותו: "מאין אתה לוקח כל זאת?"

והשיב לו: "אני יכול לתקן כל תקוני הדברים שנתקלקלו (שקורין: 'נאפריזוקעס'); פי 'מלאכה שלמה' איני יכול, רק 'תקוני הדברים' שנתקלקלו; ואני יוצא

בבקר, ואני מתקן איזה דברים; וכשאני מקבץ מזה איזה סך 'חמשה-עשר זהובים', אני קונה לי כל אלו הדברים של 'אכילה ושתיה'!"

*

כששמע ה'מלך' זאת, אמר בלבו: "אקלקל לו זאת!" הלך ה'מלך', ונתן 'פרוץ': "שכל מי שיהיה לו דבר לתקן, לא יתן לשום אדם לתקן; רק יתקן בעצמו, או יקנה לו הדבר הזה חדשה!"

[אות ג] בבקר: הלך לשאל אחר תקוני הדברים! – ואמרו לו: "שגזר ה'מלך': שלא לתן לשום אדם לתקן שום דבר!" – וירע בעיניו! אף בטח בהשם!

והלך, וראה: "גביר אחד" שחוטב עצים! – ושאל אותו: "למה אתה חוטב עצים, האם זה כבודך?" – אמר לו: "חזרתי אחר איש שיהטב עצים, ולא מצאתי, והכרחתי לחטב בעצמי!"

אמר לו: "תן לי, ואחטב עמך!" – וחטב העצים! – ונתן לו הגביר זהב אחד!

ראה: "שזה טוב!" – והלך לחטב עוד עצים! – עד שקבץ 'ששה זהבים', וקנה שוב כל הסעדה! – (ובזה הלשון אמר רבנו ז"ל): "אין די סעודה איז א סעודה!" [והסעדה היא סעדה!] – והיה שמח!

*

וה'מלך' הלך שוב אחרי הלון ביתו לראות! – וראה: "שזה יושב, וה'משקה' וה'מאכלים' לפניו, והוא שמח מאד!"

הלך ה'מלך' ונכנס לתוך הבית, וראה כנ"ל! – ושכב גם-כן שם כמו הלילה הראשון!

ובבקר: עמד האיש ולזה את ה'מלך'! – ושאל לו [המלך]: "מאין אתה לוקח זאת, פי זה צריך להוציא עליו ממון?"

והשיב לו: "דרכי היה, לתקן כל הדברים שנתקלקלו; ואחר-כך גזר המלך: 'שלא לתן עוד לשום אדם לתקן!' – וחטבתי עצים, עד שקבצתי ממון לזה כנ"ל!"

הלך ה'מלך' מאתו, וגזר: "שלא לתן לשום אדם לחטב עצים!"

[אות ד] ויהי כאשר בא אל האדם לחטב עצים! – והשיב לו: "שגזר ה'מלך' 'גזר-דין': 'שלא לתן לשום אדם לחטב עצים!' – וירע בעיניו, פי אין כסף [להסעדה]! אף בטח בהשם!

והלך, וראה אחד: "מנקה הדיר!" – ושאל אותו: "מי אתה שתנקה הדיר?" – השיב לו: "חזרתי, ולא מצאתי מי שינקה לי, והכרחתי לנקות בעצמי!"

אמר לו: "תן לי, ואני אנקה!" - עמד ונקח אותה, ונתן לו 'שני זהובים'!

הלך, ונקח עוד דירים! - וקבץ 'ששה זהובים'! - וקנה שוב כל הסעדה הנ"ל! - והלך לביתו! - והסעדה היא סעדה! - והיה שמח מאד!

הלך ה'מלך' שוב לראות! - וראה שוב ככל הנ"ל! - ונכנס לבית הנ"ל! - ואחר-כך בבקר: לזה עוד את ה'מלך! - ושאל אותו המלך שוב הנ"ל! - והשיב לו כל הנ"ל!

הלך ה'מלך, וגזר: "שלא לתן לשום אדם לנקות דיר!"

[אות ה] בבקר: הלך האיש לחזר לנקות דירים, והשיבו לו: "שה'מלך' גזר עליה, הנ"ל!"

הלך האיש, והשפיר ל'איש חיל', אצל ה'מיניסטער' שלוקח 'חיל' ל'מלך! - פי יש 'חיל' שלוקחים אותם בזרוע, מה שמגיע לו מהמדינה; ויש 'חיל' ששוכרים אותם!

והלך הוא, והשפיר עצמו ל'איש חיל'! - והתנה עם ה'מיניסטער' (א) "שאינו משפיר עצמו לעולם, פי אם לזמן!" - (ב) "ובכל יום ויום בבקר, יתן לו שכרו!"

וה'מיניסטער' הלביש אותו תכה, ב'בגדי אנשי חיל'! - ותלה לו 'חרב' בצדו! - ושלה אותו למקום שצריך!

אחר-כך לעת-ערב: כשעשה כל פעלתו, השליך ה'בגדים' [בגדי אנשי חיל] מעליו, וקנה לו כל הסעדה הנ"ל! - והלך לביתו! - והסעדה היא סעדה! - והיה שמח מאד!

הלך ה'מלך' שוב לראות, וראה: "שהכל מוכן לפניו, והוא שמח מאד הנ"ל! - ונכנס לביתו, ושכב הנ"ל! - ושאל אותו הנ"ל! - וספר לו ככל הנ"ל!"

הלך ה'מלך' וקרא לה'מיניסטער', וצוה עליו: "שלא ירים את ידו לשלם מהקאסע [מהקפה] לשום אדם באותו היום!"

[אות ו] בבקר: הלך ל'מיניסטער': "ש'שלם לו שכרו עבור היום!" - ולא רצה! - ושאל לו: "הלא התנית עמך: שתשלם לי בכל יום?"! - השיב לו: "שה'מלך' גזר: שלא לשלם לשום אדם היום!" - וכל מה שטען עמו לא הועיל!

והשיב לו [המיניסטער]: "מוטב, אשלים לך מחר בעד שני ימים, והיום אי-אפשר לשלם לך!"

מה עשה?! - הלך ושבר 'חתיכה' מה'חרב', ותקן שם 'עץ' במקומה, ולא היה נראה ונכר מבחוץ כלל! -

והלך והשפין אותה החתיכה, וקנה שוב כל הסעדה הנ"ל! - והסעדה היא סעדה!

הלך שוב ה'מלך, וראה: שהשמחה בשלמות במקדם! - ונכנס שוב לביתו, ושכב שם הנ"ל, ושאל אותו הנ"ל!

וספר לו ככל הנ"ל: "שהכרח לשבר ה'להב של ה'חרב' מן ה'קתא' [נרתיק הסרב]; והשפין אותה כדי לקנות לו 'צרכי הסעדה'; ואחר-כך כשאקבל מעות בעד אותו היום, אפדה ואתקן את ה'חרב'; ולא יהיה נכר כלל, פי אני יכול לתקן כל הדברים שנתקלקלו, ולא יגיע שום הזק לה'מלך'."

[אות ז] הלך ה'מלך' לביתו, וקרא את ה'מיניסטער', וצוה עליו: "באשר שיש [אחד שהוא] 'חיב מיתה', בכך תקרא אותו ה'איש חיל' ששכרת שיהיה 'איש חיל', ותצוה אותו דיקא: "שהוא יתהד ראשו של ה'חיב מיתה!"

הלך ה'מיניסטער' ועשה כן, וקרא אותו, ובא לפני ה'מלך'!

וה'מלך' צוה: "שיתאספו כל ה'שרים' - כדי לראות השחוק הזה, שנמצא איש שנעץ 'חתיכת עץ' במקום ה'חרב'!"

והוא בא לפני ה'מלך, ויפל לפני רגליו, ושאל לו: "אדוני המלך! על מה נקראתי?"! - אמר לו: "כדי לחתך הראש של ה'חיב מיתה!"

השיב לו והתחנן לפניו: "באשר שמעולם לא שפך דם, בכך יקרא אחר לזה!" - והמלך השיב לו: "שהוא דוקא מכרח עתה לשפך דמו!"

אמר ל'מלך': "וכי יש 'פסק ברור' על זה? - אולי אין ה'דין' ברור, שהוא 'חיב מיתה'? - ואני לא שפכתי דם מעולם - מפל'שפן שאשפך דם, שאינו ברור אם הוא 'חיב מיתה'!

השיב לו ה'מלך': "בודאי הדין ברור ש'חיב מיתה' - פי בודאי יש 'פסק' על זה (שקורין: ד'עקריט)! ועתה, מכרח שאתה דוקא תשפך דמו!"

ראה: "שאי-אפשר לפעל אצל ה'מלך!"! - פנה עצמו אל השם-יתברך, ואמר: "אל ש'די, אני לא שפכתי דם מעולם, ובאם זה האיש אינו 'חיב מיתה', יהיה נעשה מה'ברזל', 'עץ'!"

והטה ה'חרב, ושלפה מ'תערה' [נרתיקה], וראו הכל: "שהוא 'עץ'!" - ונעשה שם 'שחוק גדול'!

ראה ה'מלך': "שהוא 'איש נאה' כזה!" - ופטרו לשלום!

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס אעשיות

מבחן על מעשה מבטחון

- הורע בעיניו, אך בטח בה, וה' עזרו שמצא אצל מי לחטוב עצים עד שקיבץ ששה זהובים
- יא. מה הלשון שרבינו אמר על הסעודה של האיש הזה?**
 - און די סעודה איז געווען א קליין סעודה/לע
 - און די סעודה איז געווען א סעודה
 - און די סעודה אין געווען גאר גוט
- יב. מה עשה המלך אחרי ששמע שלמחרת היה לאיש הזה גם כן סעודה?**
 - גור שאסור למכור כלל המיני מאכלים והיין שהיה בסעודה
 - גור שלא יתנו לשום אדם לחטוב עצים
 - התייאש מהאיש הזה והניח לו
- יג. מה עשה המלך כששמע שהאיש ניקה דירים וקנה סעודה?**
 - נתן כרוז, שלא ישלמו באותו יום לבעלי מלאכה
 - גור שלא יתנו לשום אדם לנקות דיר
 - התייאש לו מהאיש הזה והניח לו
- יד. מה עשה המלך כששמע שהאיש הזה השכיר עצמו לחיל אצל המיניסטער?**
 - צוה להמיניסטער שלא ישלם לשום אדם באותו היום
 - צוה להמיניסטער שלא ישלם כלל לשום אדם אף פעם
 - התייאש לו ממנו והניח לו
- טו. מה עשה האיש הזה למחרת כששמע מהמיניסטער שאינו רוצה לשלם לו?**
 - שבר חתיכה מהחרב ותיקן שם עץ במקומו, והשכין אותה החתיכה וקנה שוב כל הסעודה
 - חזר לתקן דברים שנשברו
 - התייאש וחזר לביתו ריק
- טז. מה צוה המלך להמיניסטער?**
 - שאחד מהחייילים יחתוך הראש של החייב מיתה
 - שהאיש הזה הוא יחתוך הראש של החייב מיתה
 - שישלח את האיש הזה מלהיות חייל אצלו
- יז. מה אמר האיש להשם יתברך כשראה שא"א לפעול אצל המלך?**
 - שלא שפכתי דם מעולם ויעשה נס שהחייב מיתה ימות מעצמו
 - שלא שפכתי דם מעולם ויעשה נס שהצוואר של החייב מיתה יהפוך לשיש
 - שלא שפכתי דם מעולם ובאם האיש אינו חייב מיתה יהיו נעשה מהברזל עץ
- יח. מה עשה המלך לאיש כשראה שהוא איש נאה כזה?**
 - אסר אותו בבית אסורים
 - עשה אותו מיניסטער מעל כולם
 - פטרו לשלום

- א. מתי סיפר רבינו הקדוש המעשה מבטחון?**
 - למחרת מד' אלול תקס"ו
 - ליל ד' אלול תקס"ו
 - ליל ד' אלול תקס"ז
- ב. מה אמר המלך בלבד?**
 - מי ימצא שיהיה יותר חזק ממני
 - מי ימצא שיהיה ארמון יותר יפה משלי
 - מי ימצא שלא יהיו לו לדאוג יותר ממני
- ג. מה שמע המלך מאחורי הבתים של אנשים?**
 - דאגות של כל אחד ואחד
 - שאנשים עסוקים בעבודתם כל היום
 - שכל האנשים שמחים ומאושרים
- ד. איך היה נראה הבית הנמוך שראה המלך אח"כ?**
 - החלונות סמוכים לארץ ממש
 - הגג נופל ונשבר
 - שתי התשובות נכונות
- ה. מה ראה המלך בתוך הבית הנמוך הזה?**
 - שיושב שם איש שהוא תמיד בדאגות ובעצבות
 - שיושב שם איש שהוא מנגן בחליל והוא שמח
 - שיושב שם איש שמנגן בכינור והוא שמח מאוד
- ו. מה היה עומד שם לפני האיש?**
 - מים ולחם
 - יין ומיני מאכלים
 - מים בלבד
- ז. מה עשה המלך כשראה כל זה?**
 - נכנס לתוך הבית ושאל בשלמו
 - המשיך ללכת בדרכו
 - ישב מעל הבית לשמוע הכל, ולא נכנס כלל
- ח. מה ענה האיש למלך מהיכן הוא לוקח את כל זה?**
 - הוא גונב כל יום חמשה ששה זהובים וקונה לו סעודה
 - הוא לוקח הלוואות חמשה ששה זהובים וקונה לו סעודה
 - שהוא מתקן דברים שהתקלקלו והוא מקבץ חמשה ששה זהובים וקונה לו סעודה
- ט. מה עשה המלך בשביל לקלקל לו, כששמע זאת?**
 - נתן כרוז, שלא ישלמו באותו יום לבעלי מלאכה
 - נתן כרוז, שלא יתנו לאדם לתקן תיקונים, או לתקן בעצמו או שיקנו חדשה
 - שתי התשובות נכונות
- י. מה עשה האיש כששמע על הכרוז של המלך?**
 - נתעצב מאוד וחזר לביתו ומצא ליד ביתו ששה זהובים
 - צעק לעבר ביתו של המלך, על מה עשה לו כך, והמלך נתן לו ששה זהובים

ונעשה שם צחוק גדול - בהצלחה גדולה

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: "ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

די מעשה פון בטהון

פון רבינו ז"ל האט זיך אנגערופן און געזאגט: 'נאך' - פון רבינו נחמן מברסלב זיע"א -

ער האט דאס דערציילט: ליל ד' אלול שנת תקס"ו

נא קורצע צייט נאכן דערצייילן "אין זומער שנת תקס"ו, די ערשטע מעשה 'אביית בת-מלך', פון 'ספורי-מעשיות משנים קדמוניות'. (די נאזיגע 'מעשה מבטחון' איז נישט אריינגערעכנט אין די 'גארהויכע' 'ספורי-מעשיות משנים קדמוניות').

[אות א] רבינו ז"ל האט זיך אנגערופן און געזאגט: 'נאך' האב איך דערציילט: א 'מעשה פון בטהון' - אין דאס איז די מעשה:

אמאל איז געווען א 'מלך'! - האט ער זיך געטראכט: "ווער קען טרעפן אזא מענטש, וואס האט נישט קיין שום 'דאגה' און קיין שום 'יסורים', הויז מיר; ווייל איך האב אלעס גוטס, און קעניג און געוועלטיג אויף דער וועלט!"

איז ער דאס אליין געגאנגען נאכפארשטן! - ער פלעגט גיין ביינאכט, און האט זיך געשטעלט אונטער די הייזער, זיך צוהערן צו די רייד פון די וועלט! - האט ער געהערט די זאג פון יעדן באזונדער: "אז דעם פירט זיך נישט כסדר אין געשעפט!"

דערנאך איז ער געגאנגען צו א אנדער שטוב, האט ער געהערט אז יענער האט א זאג: "אז ער דארף אנקומען צו דער מלכות!" - און אזוי האט ער געהערט אנדערע זאג פון יעדן באזונדער!

[אות ב] דערנאך איז ער געגאנגען, האט ער געזעהן: א 'נידריג שטיבעלע' שטייט אין דער ערד - און די 'פענסטער' זענען אונטן, ממש נאנט צו די ערד - און דער 'דאך' איז צובראכן און פאלט איין!

און ער האט געזעהן: "אז דארט זיצט איינער, און שפילט אויף א 'פידעלע', וואס מען דארף זיך זייער צוהערן כדי מ'זאל קענען הערן דאס קול; און ער איז זייער פריילעך; און א 'טאפ מיט משקה' שטייט פאר אים, און די 'משקה' איז געווען 'וויין', און 'מאכלים' שטייען פאר אים; און ער איז זייער פריילעך, פול מיט שמחה, אן קיין שום זאג!"

איז דער 'מלך' אריינגעגאנגען אין שטוב אריין, און ער האט געפרעגט אין זיין 'שלום' [באגריסט]! - האט ער אים געענטפערט [צוריק באגריסט]! - און דער 'מלך' האט געזעהן: דעם 'טאפ מיט משקה' מיט די 'מאכלים' שטייען פאר אים! און ער איז נאר פול מיט שמחה!

האט ער מכבד געווען דעם 'מלך', ער זאל אויך טרינקען! - און ער [דער 'מלך'] האט [טאקע] אויך געטרונקען מחמת 'ליבשאפט'!

דערנאך האט זיך דער 'מלך' דארט געלייגט שלאפן! - און ער האט געזעהן: "אז ער איז נאר פריילעך, אן קיין שום זאג!"

*

אינדערפרי: איז דער 'מלך' אויפגעשטאנען! - און ער איז אויך אויפגעשטאנען! - און ער האט באגלייט דעם 'מלך'! - האט אים דער 'מלך' געפרעגט: "פון וואו נעמסטו דאס אלעס?!"

האט ער אים געענטפערט: "איך קען פאררעכטן אלע זאכן וואס זיי ווערן קאליע (מ'רופט דאס: 'נאפרייוקעס'), קיין 'גאנצע מלאכה' קען איך נישט, נאר צו פאררעכטן זאכן וואס ווערן קאליע; און איך גיי מיר ארויס אלע אינדערפרי, און פאררעכט עטליכע זאכן; און אז איך זאמל זיך צוזאם דערפון, 'פינעף-זעקס גילדן, קויף איך מיר די דאזיגע אלע זאכן פון 'עסן און טרינקען'!"

*

אז דער 'מלך' האט דאס געהערט, האט ער זיך געטראכט: "איך וועל אים דאס קאליע מאכן!"

איז געגאנגען דער 'מלך', און האט אויסגערופן א 'פרוץ': "אז ווער ס'זעט האבן עפעס א זאך צו פאררעכטן, זאל ער דאס נישט געבן פאר קיין שום מענטש; נאר ער זאל דאס אליין פאררעכטן, אדער ער זאל זיך קויפן א נייע זאך!"

[אות ג] אינדערפרי: איז זיך דער מענטש געגאנגען נאכפרעגן אויף זאכן צו פאררעכטן! - האט מען אים געזאגט: "אז דער 'מלך' האט גוזר געווען: אז מ'זאל נישט געבן פאר קיין שום מענטש, צו פאררעכטן קיין שום זאך!" - איז אים געווארן שלעכט פאר זיינע אויגן! נאר ער האט זיך פארזיכערט אין השם-יתברך!

איז ער געגאנגען, האט ער געזעהן: "א 'גביר' האקט האלץ!" - האט ער אים געפרעגט: "פאר וואס האקסטו האלץ, איז דאס דען דיין פבוד?"! - האט ער אים געענטפערט: "איך האב געזוכט א מענטש ער זאל מיר האקן דאס האלץ, האב איך נישט געטראפן, האב איך געמוזט אליין האקן!"

האט ער אים געזאגט: "געב מיר, וועל איך האקן!" - האט ער זיך אינדערגעשטעלט און האט צוהאקט דאס האלץ! - און דער גביר האט אים געגעבן דערפאר א 'גילדן'!

האט ער געזעהן: "אז דאס איז גוט!" - איז ער געגאנגען האקן נאך האלץ! - ביז ער האט איינגעזאמלט זעקס גילדן! - און ער האט נאכאמאל געקויפט די גאנצע [אויבן דערמאנטע] סעודה! - און די סעודה איז א סעודה! - און ער איז געווען זייער פריילעך!

*

און דער 'מלך' איז נאכאמאל געגאנגען זעהן אונטער זיינע פענסטער! - האט ער געזעהן: "אז ער זיצט, און די 'משקה' און די 'מאכלים' שטייען פאר אים, און ער איז זייער פריילעך!"

איז דער 'מלך' אריינגעגאנגען אין שטוב אריין, און האט דאס אלעס געזעהן! - און ער האט זיך דארט געלייגט שלאפן אזויזוי די ערשטע נאכט!

אינדערפרי: איז דער מענטש אויפגעשטאנען און האט באגלייט דעם 'מלך'! - האט אים דער 'מלך' געפרעגט: "פון וואו געמסטו דאס אלעס, ווייל דאס קאסט דאך געלט?"

האט ער אים געענטפערט: "מיין שטייגער איז געווען, צו פאררעכטן אלע זאכן וואס ווערן קאליע! דערנאך האט דער 'מלך' גוזר געווען: 'אז מ'זאל מער נישט געבן פאר קיין שום מענטש, צו פאררעכטן קיין שום זאך!' - בין איך געגאנגען און איך האב געהאקט האלץ, ביז איך האב איינגעזאמלט געלט פאר די סעודה!"

איז דער 'מלך' אוועקגעגאנגען פון אים, און האט גוזר געווען: "אז מ'זאל נישט געבן פאר קיין שום מענטש צו האקן האלץ!"

[אות ד] אזויזוי ער קומט נאכאמאל צו יענעם מענטש צו האקן האלץ! - האט אים יענער געענטפערט: "אז דער 'מלך' האט גוזר געווען: אז מ'זאל נישט געבן פאר קיין שום מענטש צו האקן האלץ!" - איז אים געווארן שלעכט פאר זיינע אויגן, ווייל ס'איז נישט דא קיין געלט פאר די סעודה! נאר ער האט זיך פארזיכערט אין השם יתברך!

איז ער געגאנגען, האט ער געזעהן: "אינער רייניגט א שטאל!" - האט ער אים געפרעגט: "ווער ביזטו אז דו זאלסט רייניגן א שטאל?" - האט ער אים געענטפערט: "איך האב ארוםגעזוכט, און נישט געפינען ווער ס'זאל מיר רייניגן, האב איך געמוזט אליין רייניגן!"

האט ער אים געזאגט: "געב מיר, און איך וועל דיר רייניגן!" - האט ער זיך אנדערגעשטעלט, און האט אויסגערייניגט דעם שטאל! - און ער האט אים געגעבן דערפאר 'צוויי גילדן!"

איז ער געגאנגען, און האט גערייניגט נאך שטאלן! - און האט איינגעזאמלט 'עקס גילדן! - און ער האט נאכאמאל געקויפט די גאנצע [אויבנדערמאנטע] סעודה! - און ער איז אהיימגעגאנגען! - און די סעודה איז א סעודה! - און ער איז געווען זייער פריילעך!

*

און דער 'מלך' איז ווידער געגאנגען זעהן! - האט ער ווידער געזעהן דאס אלעס! - און איז אריינגעגאנגען אין שטוב אריין אזויזוי פריער!

דערנאך אינדערפרי: האט ער ווידער באגלייט דעם 'מלך'! - האט אים דער 'מלך' ווידער געפרעגט אזויזוי פריער! - האט ער אים דערציילט די גאנצע מעשה!

איז דער 'מלך' געגאנגען, און האט גוזר געווען: "אז מ'זאל נישט געבן פאר קיין שום מענטש, צו רייניגן קיין שטאלן!"

[אות ה] אינדערפרי: איז דער מענטש געגאנגען זוכן צו רייניגן שטאלן! - האט מען אים געענטפערט: "אז דער 'מלך' האט גוזר געווען: אז מ'זאל נישט געבן פאר קיין שום מענטש צו רייניגן שטאלן!"

איז דער מענטש געגאנגען, און האט זיך פארדיינגען פאר א 'סאלדאט', ביי דעם 'מיניסטער' וואס געמט 'סאלדאטן' צום 'מלך'! - ווייל ס'איז פארהאן 'סאלדאטן' וואס מען געמט זיי מיט געוואלד, וואס ס'קומט פון די מדינה פארן 'קעניג' און ס'איז פארהאן 'סאלדאטן' וואס מען דינגט זיי!

איז ער געגאנגען, און האט זיך פארדיינגען פאר א 'סאלדאט'! - און ער האט זיך אויסגענומען א 'תנאי' מיטן 'מיניסטער': (1) "אז ער פארדיינגט זיך נישט אויף אייביג, נאר אויף א געוויסע צייט! - (2) און אויף: אז יעדן טאג אינדערפרי, זאל ער אים פאצאלן פאר דעם טאג!"

און דער 'מיניסטער', האט אים תיכף אנגעקליידט מיט די 'קליידער' פון א 'סאלדאט'! - און האט אים אנגעהאנגען א 'שווערד' אין דער זייט! - און ער האט אים געשיקט וואו ער האט פאדארפט!

דערנאך פארנאכט: אז ער האט אפגעטוהן זיין ארבעט, האט ער אראפגעווארפן פון זיך די 'סאלדאט' קליידער, און ער איז געגאנגען, און האט ווידער געקויפט די גאנצע סעודה! - און ער איז אהיימגעגאנגען! - און די סעודה איז א סעודה! - און ער איז געווען זייער פריילעך!

*

איז דער 'מלך' ווידער געגאנגען זעהן! - האט ער געזעהן: "אז אלעס איז צוגעגרייט, און ער איז זייער פריילעך!" - איז ער אריינגעגאנגען אין זיין שטוב אריין, און ער האט זיך געלייגט דארטן אזויזוי פריער! - און דער 'מלך' האט אים געפרעגט אזויזוי פריער! - האט ער אים דערציילט די גאנצע מעשה, אלעס אזויזוי פריער!

*

איז געגאנגען דער 'מלך', און האט גערופן דעם 'מיניסטער', און ער האט אים באפוילן: "אז ער זאל זיך נישט דערווייגן צו צאלן פון די קאסע פאר קיין שום מענטש אין דעם טאג!"

[אות ו] אינדערפרי: איז ער גענאנגען צו דעם 'מיניסטער': "אז ער זאל אים באצאלן פאר דעם טאג!" - האט ער נישט געוואלט!

האט ער אים געפרעגט: "איך האב זיך דאך אויסגענומען מיט דיר א תנאי: אז דו זאלסט מיר צאלן אלע טאג!" - האט ער אים געענטפערט: "אז דער 'מלך' האט גוזר געווען: אז היינט זאל מען נישט צאלן פאר קיין שום מענטש!" - און וואס ער האט מיט אים געטענה'ט, האט נישט געהאלפן!

האט אים דער 'מיניסטער' געענטפערט: "איך וועל דיר בעסער באצאלן מארגן, אויף צוויי טעג, און היינט קען איך דיר נישט באצאלן!"

*

וואס האט ער געטוהן?! - איז ער גענאנגען, און האט אפגעבראכן א 'שטיקל' פון דעם 'שווערד', און האט פארראכטן איר פלאץ מיט א 'שטיקל האלץ', אז אויסנווייניג האט מען דאס גארנישט דערקענט! - און איז גענאנגען, און האט פאר'משכנ'ט דאס 'שטיקל שווערד', און האט ווידער געקויפט די גאנצע [אויבנדערמאנטע] סעודה! - און די סעודה איז א סעודה!

*

און דער 'מלך' איז ווידער גענאנגען, און האט געזעהן: "אז די שמחה איז בשלימות אזויזוי פריער!" - איז ער ווידער אריינגעגאנגען צו אים אין שטוב, און האט זיך דארט געלייגט אזויזוי פריער, און האט אים געפרעגט אזויזוי פריער!

האט ער אים דערציילט די גאנצע מעשה: "אז ער האט געמוזט אפברעכן דעם 'שפיץ' פון דעם 'שווערד' וואס ליגט אינעם 'שיידל' פונעם 'שווערד', און ער האט דאס פאר'משכנ'ט, פדי צו קויפן די סעודה; און דערנאך ווען איך וועל באקומען די געלט פאר דעם טאג, וועל איך דאן אויסלייזן דעם 'שפיץ', און איך וועל פאררעכטן דעם 'שווערד', און דאס וועט זיך גארנישט דערקענען, ווייל איך קען דאך פאררעכטן אלע זאכן וואס זענען קאליע געווארן; און דער 'מלך' וועט נישט האבן דערפון קיין שום שאדן!"

[אות ז] איז דער 'מלך' אהיימגעגאנגען, און האט גערופן דעם 'מיניסטער', און ער האט אים אנגעזאגט: "וויבאלד ס'איז פארהאן איינער וואס איז 'הייב מיתה', דעריבער זאלסטו רופן דעם 'סאלדאט' וואס דו האסט אים געדינגען ער זאל זיין א 'סאלדאט', און זאלסט דווקא אים באפוילן: אז ער זאל אפשיניידן דעם קאפ פון דעם וואס איז 'הייב מיתה'!"

איז גענאנגען דער מיניסטער, און האט אזוי געטוהן, און ער האט אים גערופן! - איז דער מענטש געקומען פאר דעם 'מלך'!

און דער 'מלך' האט באפוילן: "אז ס'זאלן זיך איינזאמלן אלע 'שרים' - פדי זיי זאלן זעהן דאס דאזיגן 'געלעכטער': אז ס'איז געפונען געווארן א מענטש, וואס האט אויף דעם פלאץ פונעם 'שווערד', אריינגעשטעקט א 'שטיקל האלץ'!"

*

און ער איז געקומען פארן 'מלך', און איז געפאלן צו זיינע פיס, און האט אים געפרעגט: "אדוני המלך! אויף וואס רופט מען מיר?" - האט אים דער 'מלך' געזאגט: "פדי אפצושניידן דעם קאפ פון דעם וואס איז 'הייב מיתה'!"

האט ער אים געענטפערט און האט זיך געבעטן פון אים: "אז אזויזוי ער האט נאך קיינמאל אין זיין לעבן, נישט פארנאסן קיין בלוט, זאל ער דעריבער רופן דערצו א אנדערן!" - האט אים דער 'מלך' געענטפערט: "אז דווקא נאר ער, מוז איינז פארגיסן דאס בלוט, פון דעם וואס איז 'הייב מיתה'!"

האט ער געזאגט צום 'מלך': "איז דען שוין דא דערויף א 'קלארער פסק-דין'?" - טאמער איז נאכנישט קלאר דער 'דין', אז ער איז 'הייב מיתה'? - און איך האב נאך קיינמאל אין מיין לעבן נישט פארנאסן קיין בלוט - מפלי-שפן איך זאל פארגיסן אזא בלוט, וואס איז נאכנישט קלאר אז דער מענטש איז 'הייב מיתה'!"

האט אים דער 'מלך' געענטפערט: "זיכער איז שוין קלאר דער 'דין', אז ער איז 'הייב מיתה' - ווייל ס'איז שוין זיכער דא דערויף א 'פסק' (מ'רופט דאס: 'דעקריט')! און איינז, נאר דו דווקא מוזט פארגיסן זיין בלוט!"

*

האט ער געזעהן: "אז ער קען גארנישט פועלן ביי דעם 'מלך'!" - האט ער זיך געוואנדן צו 'השם-יתברך', און ער האט געזאגט: "אלמעכטיגער גאט! איך האב נאך קיינמאל אין מיין לעבן נישט פארנאסן קיין בלוט; און אויב דער דאזיגער מענטש איז נישט 'הייב מיתה', בעט איך דיר: אז פון דעם 'אייזן' פון די 'שווערד', זאל ווערן 'האלץ'!"

און ער האט א כאפ געטוהן די 'שווערד', און איר ארויסגעצויגן פון איר 'שיידל'! - האבן אלע געזעהן: "אז ס'איז נאר 'האלץ'!" - איז דארט געווארן א 'גרויס געלעכטער'!

האט דער 'מלך' געזעהן: "אז ער איז אזא שיינער מענטש!" - האט ער אים אהיימגעשיקט לשלום!

דעם רבינ'ס אשיות

נאמען _____

טעלפון _____

שטאט _____

א בחינה אויף די מעשה פון בטחון

- און די סעודה אין געווען גאר גוט
- יב. וואס האט דער קעניג געטון נאכדעם וואס ער האט געזעהן אז ער האט אים נישט געקענט צושטערן די סעודה?**
- ער האט גוזר געווען אז מיטאר נישט פארקויפן די עסנס וואס ער האט געהאט ביי זיין סעודה
- ער האט גוזר געווען אז מיטאר נישט געבן פאר א צווייטן צו האקן האלץ
- ער האט זיך מייאש געווען פון צו שטערן פאר דער מענטש
- יג. וואס האט דער קעניג געטון ווען ער האט געהערט אז ער האט געריינגט א שטאל און אזוי געהאט געלד פאר די סעודה?**
- ער האט גוזר געווען אז יענע טאג טאר מען נישט באצאלן פאר א ארבעטער
- ער האט גוזר געווען אז מיטאר נישט געבן פאר א צווייטן צו רייניגן א שטאל
- ער האט זיך מייאש געווען פון צו שטערן פאר דער מענטש
- יד. וואס האט דער קעניג געטון ווען ער האט געהערט אז ער האט זיך פארדינגט פאר א סאלדאט און אזוי געהאט געלד פאר די סעודה?**
- ער האט געזאגט פאר די מיניסטער אז ער טאר קיינעם נישט באצאלן יענע טאג
- ער האט געזאגט פאר די מיניסטער אז ער טאר מער קיינעם נישט באצאלן פאר די ארבעט
- ער האט זיך מייאש געווען פון צו שטערן פאר דער מענטש
- טו. וואס האט דער מענטש געטון ווען דער מיניסטער האט אים נישט געוואלט באצאלן?**
- ער האט פאר'משכניט די אייזען פון די שווערד און געקויפט די סעודה
- ער האט נאכאמאל אנגעהויבן פארעכטן כלים
- ער איז געווארן בעצבות און נישט געהאט יענע טאג וואס צו עסן ר"ל
- טז. וואס האט דער קעניג געזאגט פאר דער מיניסטער?**
- אז איינער פון די סאלדאטן זאל אפשניידן די קאפ פון דער וואס איז חייב מיתה
- אז דער מענטש זאל אפשניידן די קאפ פון דער וואס איז חייב מיתה
- אז ער זאל פארשיקן דער מענטש פון צו זיין א סאלדאט ביי אים
- יז. וואס האט דער מענטש געזאגט פאר'ן באשעפער?**
- אז איך האב קיינמאל נישט פארגאסן בלוט מאך א נס אז דער וואס איז חייב מיתה זאל אליין שטרארבן
- אז איך האב קיינמאל נישט פארגאסן בלוט מאך א נס אז זיין האלו זאל ווערן הארט ווי א שטיין
- אז אויב דער מענטש איז נישט חייב מיתה זאל די שווערד ווערן האלץ
- יח. וואס האט דער קעניג ביים סוף געטון?**
- ער האט אים איינגעשפארט אין תפיסה
- ער האט אים געמאכט פאר א מיניסטער
- ער האט אים אהיימגעשיקט לשלום

- א. ווען הא דער רבי דערציילט די מעשה פון בטחון?**
- ד' אלול תקס"ו
- ביינאכט צו ד' אלול תקס"ו
- ביינאכט צו ד' אלול תקס"ז
- ב. וואס האט דער קעניג געטראכט? אויב ער קען טרעפן?**
- איינער וואס איז שטארקער פון אים
- איינער וואס האט א שענערע פאלאץ פון אים
- איינער וואס האט ווייניגער דאגות פון אים
- ג. וואס האט דער קעניג געהערט פון די הייזער?**
- די זארגען (דאגות) פון יעדעם
- ווי מענטשן ארבעטן
- אז יעדער איז פרייליך
- ד. וויאזוי האט אויסגעזעהן די נידריגע הויז?**
- די פענסטערס נידריג נאנט צו דער ערד
- די דאך איז צובראכן און פאלט איין
- ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ה. וואס האט ער געזעהן אינעווייניג?**
- ווי איינער זיצט אינגאנצן פארזארגט און טרויעריג
- ווי איינער שפילט אויף א פייפער און איז זייער פרייליך
- ווי איינער שפילט אויף א פידל און איז זייער פרייליך
- ו. וואס נאך איז געווען דארטן?**
- ברויט און וואסער
- וויין און נאך מיני עסן
- נאר וואסער
- ז. וואס האט דער קעניג געטון?**
- ער איז אריין און געגעבן שלום
- ער איז זיך ווייטער געגאנגען
- ער איז געבליבן אינדרויסן הערן ווי ער זינגט
- ח. וואס דערציילט דער מענטש פון וואו האט ער געלד פאר די סעודה?**
- אז ער גנבט 5-6 רענדלעך און קויפט זיך די סעודה
- אז ער בארגט 5-6 רענדלעך און קויפט זיך די סעודה
- אז ער פארעכט כלים און פארדינט 5-6 רענדלעך און קויפט זיך די סעודה
- ט. וויאזוי האט עס דער קעניג פרובירט צו שטערן?**
- ער האט גוזר געווען אז יענע טאג טאר מען נישט באצאלן פאר א ארבעטער
- ער האט גוזר געווען אז מיטאר נישט געבן פאר א אנדערן צו פארעכטן כלים
- ביידע תשובות זענען ריכטיג
- י. וואס האט דער מענטש געטון ווען ער האט געהערט די גזירה?**
- ער איז געווארן בעצבות ביז ער האט געטראפן געלד צו קויפן די סעודה
- ער האט געשריגן אקעגן די שטוב פון קעניג ביז ער האט אים געגעבן געלד פאר די סעודה
- עס איז אים געווארן שלעכט אין זיינע אויגן אבער ער האט זיך פארזיכערט אין באשעפער און דער אויבשיטער האט אים געהאלפן ער האט געטראפן ביי וועם צו האקן האלץ
- יא. וואס איז די לשון וואס דער רבי זאגט אויף די סעודה?**
- און די סעודה איז געווען א קליין סעודה'לע
- און די סעודה איז געווען א סעודה

איז דארט געווארן א גרויס געלעכטער - מיט פיל הצלחה

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

